

Beslutsunderlag

Samsjuklighetsreformen

Förslag till ställningstagande

Vårdsamverkan Västra Götaland noterar informationen.

Sammanfattning

Den 30 april 2026 överlämnade regeringen propositionen (2025/26:251) En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd till Riksdagen. Regeringens förslag ska möjliggöra en mer enhetlig och sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd. Riksdagsbeslut i juni 2026. Enligt propositionen föreslås lagändringarna träda i kraft den 1 januari 2028.

Förslagen innebär att regionerna ska organisera vården till personer med skadligt bruk eller beroende så att den ges samordnat med annan psykiatrisk vård. Förslagen innebär även att ytterligare krav ska ställas på den individuella plan som ska upprättas för personer som tagits emot i hem för vård eller boende. Det föreslås också att en skyldighet införs för regionen att ersätta kommunen i de fall regionen inte fullgör sina skyldigheter avseende den individuella planen som ska upprättas 14 dagar efter att socialnämnden beslutat om placering vid hem för vård och boende. Därutöver föreslås bland annat att socialnämnden ska underrätta regionen när en enskild tas emot i hem för vård eller boende så att regionen blir uppmärksam på behovet av att en individuell plan tas fram.

I propositionen föreslås vidare en ny lag om en samordnad vård- och stödverksamhet. Verksamheten ska rikta sig till personer som har särskilda behov av samordnade hälso- och sjukvårdsinsatser och socialtjänstinsatser under längre tid på grund av en psykisk funktionsnedsättning. Den nya lagen innebär ett utökat krav på samarbete mellan kommunen och regionen. Syftet är att främja den enskildes hälsa, trygghet och levnadsvillkor.

Därutöver föreslås det att uttrycket missbruk ersätts av uttrycken bruk alternativt skadligt bruk och beroende i flera författningar på hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens område.

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra insatser för att stödja genomförandet av en reform för en mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd, där regionerna har ansvar för all hälso- och sjukvård vid skadligt bruk och beroende.

Uppdraget omfattar bland annat att ta fram nationella riktlinjer, vägledningar och kunskapsstöd för hur den sammanhållna vården vid samsjuklighet ska utformas och följas upp. Dessa nationella underlag bedöms få stor betydelse för hur reformen ska tillämpas i praktiken och förutsätts vara styrande för regionernas fortsatta arbete. De nationella underlagen förväntas färdigställas under hösten 2026.

Tillsammans med kommunalförbundens välfärdschefer har Västra Götalandsregionen påbörjat att identifiera och konkretisera strategiska förberedande åtgärder inför kommande lagändring.

I arbetet med nytt hälso- och sjukvårdsavtal samt lagreglerade överenskommelser konstaterades att överenskommelsen, ”*Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet*” kommer att behöva revideras i samband med att ny lagstiftning beslutas.

Länkar

- Regeringens proposition 2025/26:251 [En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd.](#)
- Regeringsbeslut [Uppdrag till Socialstyrelsen att stödja reformen om en mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd](#)

Karin Looström Muth

Hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör

Kristina Lännergren

Direktör Västkom